

Душко МИНОВСКИ

„
*Ni { t o za nas
bez nas*
”

Сигурно сме свесни за опасностите кои ги носи употребата на дрогата кај младата популација во Република Македонија. Веројатно би се согласиле и со фактот дека бројот на фактори, кои меѓусебно зависно и испреплетено влијаат на таа појава е голем. А сериозноста од последиците од користењето на ова модерно зло се дополнува и со огромните последици од неговата употреба.

Во тој контекст, како најсериозно би се поставило прашањето како да им се помогне на младите? Кои сегменти на општеството би требало да вложат заеднички напори за борба против ова модерно зло?

Користењето дрога кај младите е многу комплексен и сериозен проблем. Затоа сметам дека за негово намалување или елиминирање треба да се формира цела мрежа на помош и поддршка со голем број фактори, кои ќе се вклучат во неговото решавање. Треба да се вклучат семејството, училиштето, врсниците, стручните работници, медиумите, владините и невладините организации, општеството како целина. Сите

РОДИТЕЛИТЕ ТРЕБА ДА ГИ ПОЗНАВААТ ВРСНИЦИТЕ СО КОИ СЕ ДРУЖАТ НИВНИТЕ ДЕЦА, ДА ГИ ПОЗНАВААТ НИВНИТЕ РОДИТЕЛИ И ДА ОДРЖУВААТ КОМУНИКАЦИЈА СО НИВ, СО ЦЕЛ ПОЛЕСНО ДА СЕ ВРШИ КОНТРОЛА НА КРУГОВИТЕ ВО КОИ СЕ ДВИЖАТ НИВНИТЕ ДЕЦА ВО СЛОБОДНОТО ВРЕМЕ.

овие институции треба на свој начин да придонесат во надминувањето на овој сериозен проблем.

Појавата на употреба на дрога во семејството, кај родителите обично предизвикува чувство на вина, паника, осудување, отфрлање и казнување. Но, на тој начин само повеќе ќе се продлабочува јазот меѓу нив и детето. Во поголем број случаи, родителите доцна дознаваат дека нивното дете зема дрога. Ро-

нителите, наставниците во училиштата и самите ученици. Од друга страна, пак, и родителите треба да ги познаваат врсниците со кои се дружат нивните деца, да ги познаваат нивните родители и да одржуваат комуникација со нив, со цел полесно да се врши контрола на круговите во кои се движат нивните деца во слободното време.

За надминувањето на овој проблем особено е значајно да се изгради коалиција за борба против дрогата меѓу ро-

ЗА БОРБАТА ПРОТИВ ДРОГАТА КАЈ МЛАДИТЕ

дителите најчесто имаат проблем со неприфаќање на вистината, многу често им се јавува срам или самообвинување, па затоа најчесто не се обраќаат за совет или за помош или тоа го прават многу доцна, при што се доцни со ин-

ститутите, наставниците во училиштата и самите ученици. Од една страна, треба да се создаваат превентивни програми за спречување на употребата на дрога, а од друга страна, пак, треба да се обез-

ДОБРО ОРГАНИЗИРАНА ПРЕВЕНТИВНА АКТИВНОСТ, ДОБРИ ИНФОРМАЦИИ И КАМПАЊИ БИ ПРИДОНЕЛЕ ЗА ПОГОЛЕМА ИНФОРМИРАНОСТ НА ЦЕЛОТО ОПШТЕСТВО ЗА ШТЕТНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ДРОГАТА.

тервенција. Затоа, кога родителите ќе дознаат дека нивното дете користи дрога, треба неосудувачки да му се приближат, да ги сослушаат неговите желби, ставови, вредности, надежи, погледи. Треба да му покажат љубов и разбирање, и да му дадат надеж дека може да се побара помош и дека проблемот може да се реши со заеднички напори и меѓусебна поддршка.

Родителите треба да му покажуваат на детето дека ја ценат неговата личност и да му помагаат да изгради семејни и општествени вредности. Така, детето полесно ќе му одолее на притисокот на врсниците за користење на дрога.

Со цел да се намали или елиминира негативното влијание на групата на врсници, за младите е добро да се дружат со врсници кои имаат општествено прифатливи норми на однесување, добри морални вредности, врсници со примерно севејство и добро изградени односи со семејството, училиштето и врс-

беди помош и поддршка на младите кои веќе употребуваат дрога. За реализирањето на овие активности значајно е и функционирањето на т.н. "канцеларии" за борба против дрогата, кои работат во училиштата, како и организирање работилници во основните и средните училишта каде би се дискутирало за проблемите и последиците од употреба на дрогата. Би било препорачливо во училиштата да се организираат и предавања за опасностите од употребата на дрогата од страна на стручњаци, кои работат на таа проблематика.

Во надминувањето на овој проблем треба да се вклучат и медиумите, владините и невладините организации и целото општество. Како? Преку организирање различни кампањи за отворена борба против дрогата, преку преземање одредени активности за информирање на младите за сериозните последици, кои ги носи користењето на дрогата, преку заедничка соработка со училиш-

ПОЈАВАТА НА УПОТРЕБА НА ДРОГА ВО СЕМЕЈСТВОТО, КАЈ РОДИТЕЛИТЕ ОБИЧНО ПРЕДИЗВИКУВА ЧУВСТВО НА ВИНА, ПАНИКА, ОСУДУВАЊЕ, ОТФРЛАЊЕ И КАЗНУВАЊЕ. НО, НА ТОЈ НАЧИН САМО ПОВЕЌЕ ЌЕ СЕ ПРОДЛАБОЧУВА ЈАЗОТ МЕЃУ НИВ И ДЕТЕТО.

тата и социјалните служби, преку изработка на различни терапевтски програми. Треба да се работи на подигнување на свеста на граѓаните за сериозноста на овој проблем, унапредување на знаењата за дрогите, нивните дејства и последици.

Кога ќе се соочите со овој проблем, за помош можете да се обратите кај наставникот, кај школскиот психолог, педагог, социјален работник, кај лица со кои вашето дете има добри односи и довер-

ба, како и кај родителите на неговите другарчиња кои не земаат дрога. Можете да се обратите и кај докторите-специјалисти по школска медицина и докторите во примарната здравствена заштита во медицинските центри и здравствените домови.

Во Република Македонија има и одреден број невладини организации кои работат на оваа проблематика. Тие можат да ви дадат информации за различните видови дроги, нивниот изглед, нив-

ните дејства и времетраење на дејството, како и последиците од нивното користење. Во тие организации можете да добиете информации за тоа каде и како да побарате помош ако вашето дете користи дрога. Доколку имате некое прашање од областа на дрогите, препорачувам да се јавите на некоја СОС линија, која дава информации за дрогите или да посетите некое советувашиште, кое работи со лица кои имаат проблем со користење дрога, како и со нивните родители.

Во Република Македонија работат и неколку дневни центри за лица кои употребуваат, односно злоупотребуваат дроги и други психотропни супстанции. Тие даваат услуги од аспект на нивна поддршка и помош, социјализација и ресоцијализација, работа преку креативни, информативно-едукативни, рекреативни и работилници за преквалификација,

ОТИВ УПОТРЕБАТА НА АДАТА ПОПУЛАЦИЈА

психосоцијална помош, работна терапија, разни физички активности и други услуги. Во дневните центри се работи и со родителите во насока на подигнување на нивните капацитети за справување со проблемот на дрогата.

Доколку секој засегнат сегмент од општеството преземе барем мал чекор во заедничката борба за надминување на злото наречено дрога, верувам дека тоа ќе биде знак за еден добар почеток. Со постојани и континуирани чекори би се зголемила веројатноста за намалување на проблемите поврзани со дрогата. Добро организирана превентивна активност, добри информации и кампањи би придонеле за поголема информираност на целото општество за штетните последици од дрогата. Би се намалил и бројот на новите зависници, а од друга страна би се зголемила и старосната граница на оние кои прв пат доаѓаат во допир со дрогата. Поголемата информираност за дрогите би придонела и за намалување на стигматизацијата во однос на лицата кои употребуваат, односно злоупотребуваат дрога, бидејќи кога сите ние би покажале барем малку интерес за пеколот низ кој тие минуваат, тие не би имале ниту проблем со социјалната исклученост од општеството.

Од друга страна, посериозниот пристап на стручните работници кои работат со оваа категорија лица во социјален ризик, би придонел до подобри резултати во однос на нивната заштита, како и поголема доверба од оние кои треба да ги користат нивните услуги.